Peralada, trenta anys

«El camí s'ha recorregut amb directors eficients i intel·ligents, que han combinat les dosis justes d'òpera, cant, cors, música orquestral, dansa i ballet, i de música moderna, intèrprets reconeguts i solistes de primer nivell»

JOAQUIM NADAL I FARRERAS

S'ha acabat el Festival de Peralada 2016. Trenta anys de programació continuada per als estius empordanesos. Passats trenta anys podem dir, amb total contundència, que si el Festival de Peralada no existís s'hauria d'inventar; vull dir que a hores d'ara la cita anyal ha esdevingut una referència de qualitat, de programació rigorosa, de creació pròpia, que ha donat consistència a l'oferta cultural de la Costa Brava, l'Empordà i totes les terres de Girona. És veritat que avui hi ha molts festivals de música, al Pirineu, als monestirs, als pobles de la costa, a les ciutats del nord i a les del sud. És veritat, també, que alguns han tingut la continuïtat necessària per esdevenir una tradició i, d'altres, van marcar una època però finalment han desaparegut. En definitiva, per al model turístic que necessitem, per a la definició d'una oferta que trenqui el motllo de l'estereotip del sol i platja, la cultura ha esdevingut un ingredient imprescindible.

Quan el Festival de Peralada va començar, alguns descreguts van tenir els seus dubtes i no acabaven de veure una relació virtuosa entre un casino i la música clàssica, o entre els senyors del castell, apel·lant a la història, el poble i totes les terres i pobles del voltant. Programar un festival atractiu i de qualitat era un repte, desmentir l'escepticisme dels descreguts n'era un altre.

Passats trenta anys s'han desfet tots els dubtes i s'han superat totes les expectatives. El camí s'ha recorregut amb directors eficients i intel·ligents, que han combinat les dosis justes d'òpera, cant, cors, música orquestral, dansa i ballet, i de música moderna, intèrprets reconeguts i solistes de primer nivell.

Fa tres anys, quan encara faltava per aquest trentè aniversari, es va publicar el llibre Festival Castell de Peralada, L'escenari de les emocions (2013), amb fotografies d'Eddy Kelele i textos d'Anna Maria Dàvila i Javier Pérez Senz, que recull l'esperit que anima la família Suqué-Mateu, i que comparteixen tots els patrocinadors. I d'aquí en desprenem diversos aspectes molt positius a l'entorn del festival, que m'agradaria de subratllar.

En primer lloc, una qüestió d'entorn; l'escenari privilegiat que representen els jardins del castell fins al punt que la localització de l'auditori ha permès, en les seves successives localitzacions, magnificar més i més el valor ambiental i de paisatge ordenat d'aquests jardins.

En segon lloc, un signe de sensibilitat exquisida cap al medi ambient, tot escoltant els savis consells de Jordi Sargatal i propiciant la reimplantació i estabilització de les cigonyes a l'Empordà, companyes discretes de les sessions dels concerts, amb un acompanyament que mai no ha alterat les habilitats de músics, intèrprets i directors.

En tercer lloc, una perfecta compatibilitat entre l'interior del castell i la seva funció de casino, que és central o marginal segons l'ànim de cada visitant, fins al punt que es pot assistir perfectament al festival prescindint totalment de la part del casino i, en canvi, gaudint d'un entorn de restauració de qualitat que acompanya les esperes dels concerts o estimula les tertúlies de llargues vetllades acabades les funcions; Peralada punt de trobada és una funció remarcable que complementa la funció cultural.

En quart lloc, és del tot evident que la magnitud del castell i de totes les seves estances havia de permetre una integració de la programació als entorns més monumentals i més directament lligats al poble a través de l'església i el claustre del Carme.

I, finalment, però no pas un tema menor, era imprescindible projectar el festival cap enfora. Obrir el castell a la ciutadania i obrir el festival al poble eren dos mots d'ordre imprescindibles per evitar el divorci que podia provocar un elitisme endogàmic. Risc superat del tot i amb escreix.

No em puc pas tampoc estar de dir que en el context economicofinancer de la família Suqué-Mateu, la vella tradició vinícola tenia un pes. Però l'instint negociant podia haver girat l'esquena a la terra i mirar cap a d'altres horitzons. Ben al contrari, els cellers de Peralada escampen els seus magatzems per diversos punts de l'Empordà i les vinyes, que nodreixen les noves marques de vins de la casa, agrupen finques diverses que han estat objecte d'una atenta cura com a explotacions vinícoles. Les feixes de Garbet rebroten cada any amb una verdor renovada i enlluernen els paisatges de la costa en la seva geometria ordenada.

Tornem al festival, un cop fet un repàs a una qüestió d'ambient. Sense concessions, sense superficialitats fàcils, cada any Peralada ens ha ofert una programació de primer nivell, exigent i variada. Repeteixo que si el Festival no existís, s'hauria d'inventar, perquè un cop creada la necessitat, la buidor seria immensa.

He d'afegir que els amfitrions han exercit, amb uns nivells d'exquisidesa extrema, assistint a totes les representacions i fent gala d'un esperit de generositat que no sé si sempre s'ha reconegut; a vegades, devia ser temptador contemplar simplement el cel i els estels des de Garbet en comptes d'anar al Festival. I hi han sigut sempre.

Passats trenta anys, i reconeguts els seus valors, només cal desitjar que de moment es pensi en trenta anys més.

Algú pot pensar que m'estic mostrant condescendent i complaent amb els senyors del castell. No és això. Es tracta justament de dir, d'alguna manera, que la gent amb recursos són humanament més rics si saben compartir les seves riqueses i posar-les a disposició dels nobles i civilitzadors valors de la cultura i ho fan amb voluntat d'obrir els seus espais a un gaudi col·lectiu.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/opinio/2016/08/26/peralada-trenta-anys/800918.html?utm_source=rss